

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

Pars Secunda Seu Excerpta Ex Thesibus publicè defensis In Collegiis PP.
Societatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

PARS SECUNDA

S E U

E X C E R P T A

E X

T H E S I B U S

publicè defensis

I N C O L L E G I I S

P P. S O C I E T A T I S.

C O L L E G I U M L O V A N I E N S E.

1640.

Sæcularem natalitiorum Societatis Triumphum
 Pompamque ornavit peccatum philosophicum,
 Thesibus defensis, quarum hic Titulus: Positio-
 nes Sacræ ex universa Theologia, quas Præside R. P.
 Ignatio Derkennis Societatis Jesu Sacræ Theologiæ
 Professore tuebitur P. Franciscus Xaverius Deprez
 ejusdem Societatis Lovanii in Collegio S. J. anno
 à partu Virginis 1640. ab ortu Societatis 100. die 2.
 Julii hora 9. ante & 3. post meridiem.

*Solennes porrò hæ Theses nuncupata sunt: SS. Ignatio
 & Xaverio cæterisque è Societate Jesu quondam sub
 volubili temporum lapsu divinæ gloriæ fervientibus,
 nunc in beatæ æternitatis stabilitatem adstrictis, Cœli
 incolis, consummatis in gloria Theologis, Paren-
 tibus*

tibus, Patronis, Præsidibus, Filii, Clientes, subditi, II. PARS.
ab erecta in terris Societate anno sæculari.

Porro cum eodem hoc sæculari Societatis anno in lucem primum Lovanii prodisset Cornelii Jansenii *Hac excerpta sunt ex Nathanaele Sotwel S. I. in Cathalogo scriptorum Societatis Jesu Romæ a. 1676.*
Iprensis Episcopi AUGUSTINUS; P. Derkennis ejusque tum Collega in Magisterio Theologiæ P. Joannes De Jonghe primi in illum strinxerunt calamum, edideruntque ambo separatim famosas illas Theses Theologicas de Gratia, libero Arbitrio, Prædestinatione &c. contra Cornelii Jansenii Augustinum in sex Capita divisas, Antverpiæ apud Joannem Meursium 1641. in folio.

Hæ autem Theses prohibitæ fuerunt à S. Inquisitione Romana 1641. & per Urbani VIII. Bullam suppressa; uterque verò Thesium Author ac Propugnator ultimum diem obiit, Derkennis quidem annos 58. natus die 29. Junii 1656. (quo anno Alexandri VII. Bulla contra Jansenium prodit) inopinato casu, aiunt *Ex eadē Biblioth. script. S. J.*
Iesuita, cum unum in suburbanum propè Lovanium secessisset lapsus repente ex alto senilia membra collidit: Pater verò De Jonghe per multos annos in declivi ætate scrupulis & conscientiæ quasi carnificinâ tortus, expiravit Antverpiæ die 11. Martii 1669. quo anno per Clementem PP. IX. sedatæ contentiones circa Jansenium paxque Ecclesiæ Gallicanæ reddita.

Igitur P. Derkennis sæcularium suarum Thesium Conlusione XXXIII. ubi de peccato MORTALI ET VENIALI, sic habet: Ratio utriusque essentialis adæquata consistit in gravi vel levi offensa Dei, graviter vel leviter legi repugnante. Unde qui Deum invincibiliter ignoraret, licet naturæ legem violare possit graviter, non tamen peccaret mortaliter.

I. PARS.

IDEM COLLEGIUM LOVANIENSE.

1643.

Pater Ludovicus Schildere S. J. Theologia Professor Theses Lovanii propugnandas 28. Julii 1643. in lucem edidit, hoc præfixo titulo, THEOLOGIA. Conclusionè XII. De Peccati essentia & malitia, sic habet: Peccatum invincibiliter Deum ignorantis, licet graviter legis naturæ violativum sit, nunquam tamen Dei injuriam contrahet aut offensam.

IDEM COLLEG. LOVANIENSE.

1668.

ÆGIDIUS ESTRIX Theologia Professor in Collegio Societatis Lovanii edidit anno 1668. Theses defendendas 23. Julii, in quibus non utitur quidem nomine peccati Philosophici, sed rem ipsam docet his verbis: Peccati malitia non consistit formaliter in privatione rectitudinis debitæ inesse actui aut voluntati. Committi potest ab eo qui Deum ignorat invincibiliter; & sic non est formalis offensa Dei, nec meretur pœnam ignis æternam. Præmiserat in iisdem Thesisibus istius doctrinæ principium dum dixerat: Nullum est peccatum formale, nisi conscientia hîc & nunc judicet de malitia.

Idem Estrix Deum ignorari posse saltem aliquamdiu, quia Deum esse non est per se notum quoad nos, docet in Thesisibus a. 1669. die 29. Julii defensis.

IDEM COLL. LOVANIENSE.

1670.

ANTONIUS A BURGUNDIA in eodem Collegio Professor alias Theses sustinuit anno 1670. in quibus utitur eodem nomine peccati Philosophici: Peccatum,
ait,

ait, aliud dicitur Philosophicum, aliud Theologicum. Hoc est formalis offensa Dei, ex eoque capite specialem habet malitiam: illud nequidem est peccanti semper imputabile, ut factum contra Deum, ejusque legem, adeoque non apparet unde semper mereatur pœnam sensûs æternam.

II. PAR. 5

IDEM COLL. LOVAN.

IGNATIUS JONGHE anno proximè sequenti mense Julio in Thesibus impressis sic loquitur: Peccatum Philosophicum non meretur æternam pœnam sensûs, uti nec originale, quam tamen pœnam peccatum actuale mortale Theologicum mereri manifestum est: non aliâ de causâ eam meretur, quàm quòd sit malitiæ infinitæ. Malitiam infinitam ex eo habet quòd sit gravis formalis offensio personæ dignitatis infinitæ cognitæ quâ talis.

1671.

COLLEGIUM ANTVERPIENSE.

PHILIPPUS DE HORNES in Thesibus defensis Antverpia anno 1675. die 10. Julii num. 21. ita habet: Peccatum aliud est Philosophicum, aliud Theologicum. Hoc est formalis offensa Dei &c. Illud nequidem &c. prout in Thesi P. à Burgundia. Adeoque non apparet unde mereatur pœnam sensûs æternam. In eo consonat Thesi Patris à Burgundia. Rationem autem cur peccatum Theologicum mereatur pœnam æternam, eandem adfert cum P. Jonghe: Putamus illud mereri pœnas æternas ex eo quòd sit malitiæ infinitæ, quæ ex eo peti posse videtur, quòd sit gravis offensa formalis personæ dignitatis infinitæ cognitæ quâ talis.

1675.

Idem

II. PARS Idem porrò P. De Hornes in iisdem Thesibus *ultrò* admitit ignorantiam Dei invincibilem etiam diuturnam. Sic enim habet in I. Conclusionem: Cùm hi discursus (quibus probatur Deum existere) non sint tam faciles, hominesque inveniantur in silvis enutriti adeò hebetes & stupidi, ut res minùs subtiles exemplis etiam propositas non capiant, facile conicies posse NON PAUCOS DIU INVINCIBILITER non assequi notitiam Dei perfectam: imò spectatâ tantum naturâ humanâ etiam imperfectam, v. g. sub ratione omnium creatoris, gubernatoris &c.

COLLEGIUM LOVANIENSE.

1680. PATER POLENTIER in Thesibus anni 1680. die 23. mensis Julii num. 13. Reprobos æterni propriè dicti ignis pœnâ puniendos, veritas est Catholica: illam verò pœnam peccatum Philosophicum, probabiliter non meretur.

IDEM COLL. LOVAN.

1680. PHILIPPUS DE VOS doctrinam illam sustinuit in
1681. quinque Thesibus publicis sub ipso defensis ab anno
1682. 1689. usque ad annum 1683. è duabus, qua defensione
1683. sunt anno 1682. prior, qua est mensis Julii, fusiùs rem explicat: Peccatum Philosophicum, ut vocant, seu quod contra legem naturæ cognitam committitur; at cum Dei ejusque legis ignorantia invincibili, nequaquam offensâ Dei formalis est, neque meretur pœnam sensûs æternam. In aliis brevius: Peccatum Philosophicum neque est formalis offensâ Dei, neque pœnas sensûs meretur æternas.

Idem P. De Vos in Thesibus anni 1680. fieri posse
affir mat

THESES DEFENSÆ. 25

affirmat ut quis sibi viribusque naturæ relictus ali- II. PARS
quo tempore, saltem exiguo, ignoraret invincibiliter
Deum existere. Imò verò in *Thesi a. 1681. docet* :
Quòd fieri potest, etiam spectatis ordinariis gratiæ
auxiliis, ut homo aliquis rationis compos & bapti-
zatus Deum tempore saltem aliquo invincibiliter ig-
noret.

IDEM COLLEG. LOVANIENSE.

P. JOSEPHUS DE REUX in *Thesibus defensis an. 1685.*
1685. 10. Julii num. 12. Peccatum, inquit, Phi-
losophicum, ut vocant, non est formalis offensa
Dei, neque adeò meretur pœnam sensûs æternam.

COLLEGIUM DIVIONENSE.

FRANCISCUS MUNIER. *Hic Vir, hic est, qui fa-* 1686.
mosam Thesim Divionensem mense Junio 1686. pro-
pugnandam exposuit in aula majore Collegii Divio-
Godranii Societatis Jesu. Constat illa octo positionibus,
quarum hæc prima est: PECCATUM PHILOSOPHICUM
seu morale, est actus humanus disconveniens naturæ
rationali & rectæ rationi. Theologicum verò &
mortale est transgressio libera legis divinæ. Philo-
sophicum quantumvis grave, in illo qui Deum vel
ignorat, vel actu non cogitat, est grave peccatum,
sed non est offensa Dei, neque peccatum mortale
dissolvens amicitiam Dei, neque æternâ pœnâ dig-
num.

COLLEGIUM LOVAN.

PATER HELLINX in *Thesi defensa anno 1686. 25.* 1686.
Junii num. 12. aliâ phrasi idem exprimit: Peccatum,
ut vocant, Philosophicum, non est formalis offensa
Dei,

26 PHILOSOPHISTÆ.

II. PARS. Dei, neque adeò pœnæ sensûs nunquam finiendæ reum statuit delinquentem.

IDEM COLLEG. LOVAN.

1686. *Rursum* Pater DE REUX eodem anno 1686. 23. Julii num. 12. Pœnam peccati mortalis æternam futuram docet Fides. At unde hanc meretur? Non incongruè offensæ Dei malitiam quodammodò infinitam ut causam assignaveris. Peccatum Philosophicum, ut Schola appellat, cùm non sit formalis offensâ Dei, pœnis sempiternis multi eximunt: nec immeritò, si speculari liceat Theologis Scholasticis.

COLLEGIUM LUGDUNENSE.

1686. *Eodem anno in Thesi pro prima exercitatione Lugduni in aula Collegii SS. Trinitatis Societatis Iesu mense Septembri defensa, sub titulo De Peccatis, Gratia & Virtutibus, hæc habetur positio: Peccatum ut sic est exercitium libertatis disconveniens naturæ rationali quâ tali: NON REPUGNAT PECCATUM PURE PHILOSOPHICUM.*

Eodem anno & mense eadem Thesis iterum apud Cluniacum, seu in celebri Monasterio Cluniacensi defensa ab eodem Jesuitarum Discipulo, cui nomen CLAUDIO SYLVESTRE MATISCONENSI.

COLLEGIUM LOVANIENSE.

1687. P. ISAAC DE BRUYN in *Thesibus* anni 1687. 21. Julii num. 15. Cùm Theologi statuunt peccatum mortale Theologicum pœnas sensûs æternas mereri, quia est gravis & formalis offensâ Dei sub
ratio-

ratione summi & infiniti boni agniti, passim etiam negant peccatum Philosophicum æternas pœnas sensûs mereri, cùm illud non sit formalis offensa Dei sub ratione summi & infiniti boni agniti. An non rectè? Nobis quidem ita apparet. Sed apud timoratos iudicium esto.

IDEM COLLEG. LOVAN.

Idem in Thesibus anni sequentis eadem repetit in octava Conclus. Quosdam, inquit, offendit peccatum Philosophicum. Offendere, ut à nobis exponitur, nisi fallimur, non potest. Per illud enim peccatum intelligimus quod cum invincibili Dei ignorantia committitur contra rationem, seu cum cognitione legis naturalis, non tamen cum cognitione legis divinæ, sed cum ignorantia invincibili Dei ejusque legis. Neque etiam negamus per hoc offendi Deum, sed offendi negamus formaliter, id est, sub ratione Dei ut boni infiniti agnitum: quod nobis sanè rectum videtur & manifestum. *Et quia tunc istius dogmatis absurditas cœperat innotescere, subjungit:* Neque, quæ hinc invidiosa deduci possint, Corrollaria videmus. Unum nos tantùm inferimus peccatum hoc non mereri pœnas sensûs æternas, hoc nixi argumento. Ideò præcisè quis illas incurrit, quia graviter formaliter offendit Deum sub ratione summi & infiniti boni cognitum. Philosophicum autem cum illa cognitione non committitur. Igitur pœnas illas sensûs æternas non meretur; aut illas Philosophicè peccans non incurrit. Nobis certè ea rectè dici posse videntur: Et cur non omnibus?

II. PARS

COLLEGIUM CLAROMONFERRAN-
DENSE.

1688. Eodem anno P. PUGEAN Theologia Professor in Societatis Collegio Claromontferrandensi, id est, Claremontana Urbis qua est Arvernia Provincia Gallica primaria, peccatum purè Philosophicum propugnavit absolutè & absque ullâ hypothesis, nimirum in Thesi quam sub ejus præsidio defendit Iacobus Girard è vico San-Pauliano Diocesis Podiensis, quam & Illustr. Armando de Bethune Podiensi Episcopo nuncupavit.

POSITIO XXX. Omne peccatum mortale includit specialem malitiam offensæ divinæ & meretur pœnam æternam; non habet tamen malitiam simpliciter, sed secundum quid infinitam. malitia peccati non consistit in privatione, sed in aliquo positivo. Peccatum veniale non condonatum, & cum mortali conjunctum, non punitur in inferno pœnâ æternâ. Peccatum etiam grave Philosophicum factum sine advertentia ad Deum, non meretur pœnam æternam. Datur peccatum originale &c.

COLLEGIUM LOVANIENSE.

1689. Idem qui supra P. Josephus de Reulx in Thesi die 5. & 6. Julii anni 1689. Lovanii propugnata, in defensione Peccati Philosophici perseverat adversus Denuntiatores, seu, ut loqui amat, Irrisores Philosophici peccati. Ita in 1. Theologia dogmatica Thesi. In quinta verò sic: Peccatum Philosophicum nec malè cum originali confunde, nec hostiliter quàm par est insequere. Contra illud haud ita pridem classicum canere cæperunt viri quidam apud suos
magni

magni. Credibile est prima fronte nomen feriisse: II. PARS
& est cur feriat eos, qui sinceram ac simplicem Evangelii doctrinam Philosophicis sophismatis plurimum dolent deformatam (*Et post relatam S. Thomæ locum*) Potest ergo sine piaculo considerari peccatum ut rationi contrarium. Potest & Philosophicum vocari. Quod si Deus ignorari invincibiliter ab adulto potest, aliquo saltem tempore, ut probabilius nobis est, poterit & peccari Philosophicè.

COLLEGIUM LEODIENSE ANGLORUM.

Anno 1690. mense Octobris die P. Robertus ^{1690.}
Mansfeldius Sacra Theol. Professor in Collegio Anglicano. Societatis Jesu Leodii Conclusiones Theologicas de Gratia, Iustificatione & merito, propugnandas à P. Joanne Schinner ejusdem Societatis, typis excusas proposuit quarum hæc decima septima:

EFFECTUS positivus gratiæ habitualis est reddere filium adoptivum Dei, dignum amicitia divina &c. Potest Deus de potentia absoluta taliter justificato hæreditatem & amicitiam denegare. Homo non potest esse Deo perfectè gratus, aut assumi in filium & amicum modo perfectò sine gratia, bene autem modo imperfecto. Effectus privativus ejus est expellere peccatum mortale cum quo habet solùm oppositionem formæ ad formam: Minor est repugnantia peccati mortalis Theologicè accepti cum gratia quàm cum ignorantia invincibili Dei. Cum hac enim impossibile est conjungi; cum illa verò potest saltem per potentiam absolutam Dei. Unde (ut putamus) veritati ad minimum famæ optimi Theologi injuriosam notam stigmatizavit, qui nullam in scripture Catholico doctrinam magis intolerandam pronuntiavit

nuntiavit

II. PARS nuntiavit quàm hanc, *Peccatum quantumvis rationi graviter repugnans commissum ab invincibiliter ignorante aut (inculpabiliter) non advertente Deum esse aut peccatis offendi, non est mortale. Ut gratia deleat peccatum non requiritur actus retractativus peccati, loquendo de potentia absoluta, quæ & potest illud absque gratia, condonatione intrinseca delere.*

PROFESSOR TREVIRENSIS.

1691.

P. POTIER Jesuita in Abbatia S. Maximini Trevirensis Theologia Magister ibidem, *Theses propugnavit die Sabbati Quatuor Temporum Septembris anni 1691. hoc est, mense decimotertio post promulgatum Alexandri VIII. Papæ Decretum adversum erroneum Peccati Philosophici dogma. Inscribuntur Theses Theologicæ, de Actibus Moralibus & de peccatis in genere, constantque duodecim conclusionibus, quarum hæc prima est.*

I. Actus moralis dicitur ille qui fit cum advertentia rationis ad honestatem vel inhonestatem. Propterea ad moralitatem requiritur libertas & advertentia rationis ad bonitatem & malitiam.

VIII. Peccatum Theologicum est exercitium libertatis contra legem Dei. Malitia qua actus aliquis malus constituitur, non est privatio sive consequens, sive antecedens, sive qualiscumque alia demum, sed est positiva ipsius actus cum lege Dei difformitas.

IX. Non potest committi peccatum Theologicum cum invincibili Dei ignorantia, quamvis peccatum sine Dei notitia contra naturam rationalem admissum displiceat Deo.

XI. Qui peccat præscindendo à gravitate & levitate malitiæ, non admittit nisi peccatum veniale.

Ad

Ad peccatum mortale requiritur plena advertentia II. PARS
ad malitiam gravem aut ad illius periculum, quod
facit qui dubitat.

Ex his perspicuum est Professore istum nomen qui-
dem peccati Philosophici cautè suppressisse, ut discipu-
lis suis fucum faceret; rem verò ipsam infandumque
Philosophi errorum totum retinuisse, spreto Ponti-
ficis Decreto. Nempe definitionem in locum definiti
substituit. Quid enim est peccatum Philosophicum,
nisi quod illè Concl. 9. asserit, Peccatum sine Dei
notitia contra naturam rationalem admissum ac dis-
plicens Deo. Ubi observandum, ipsum quidem asse-
rere quod non potest committi peccatum Theolo-
gicum cum invincibili Dei ignorantia; at cum conti-
nuò addit: quamvis peccatum sine Dei notitia con-
tra naturam rationalem commissum displiceat Deo;
jam non de invincibili ignorantia, sed de simplici & ab-
soluta privatione notitia Dei sermonem habet: quam-
obrem manifestum est ab ipso admitti peccata purè
Philosophica in iis, qui Deum ignorant, sive vinci-
bili ignorantia, sive invincibili; id est, actus discon-
venientes naturæ rationali & rectæ rationi, sed qui
non sint formales effensa Dei, neque peccata morta-
lia, dissolventia amicitiam Dei, aut pena eterna me-
ritoria. Ad peccatum enim mortale requiritur plena
advertentia ad malitiam gravem aut ad illius peri-
culum, ut disertis verbis scribit Conclus. XI. quæ
profecto advertentia longè ab illo abest qui Deum
ignorat ejusque legem. Ut ut enim advertat ad ma-
litiã & gravitatem Philosophicã, seu naturæ
rationali disconvenientem; at nequaquam ad Theo-
logicã potest advertere, quippe quæ ex notitia Dei
ejusque legis oriatur.

En at sponte & data opera ipsissimam doctrinam

II. PARS in *Thesi Divionensi* proscriptam Pontificio Decreto amplexus est Professor Trevirensis. Imò verò doctrinam Divionensi ac ipso Philosophismo deteriorem docet in his Conclusionis XI. verbis: Qui peccat præscindendo à gravitate & levitate malitiæ non admittit nisi peccatum veniale: quot enim quantaque peccata etiam in fidelibus peccati mortalis expertia, atque adeò ab eterno supplicio immunia ex isto principio judicanda sint quisque facile intelligit. Prout enim pessimi quique enormioribus criminibus magis assuefacti fuerint atque obdurati; ita facilius dum peccant à gravitate vel levitate malitiæ præscindere soliti sunt: cum etiam maxima quaque flagitia admittere ludus per sepe illis videatur, & iniquitatem ut aquam bibant.

COLLEGIUM LOVANIENSE.

1585.

Non vanum fuit Theologorum Lovaniensium in censura præfatione præsagium de Hamelio Jesuita S. Theologiae Professore ejusque Sociis dum à sæculo circiter Molinismum, rem novam, in Belgium inferebant: cum de Christianorum moribus, aiunt Lovanienses, optimè sitis hætenus promeriti, non parum veremur, ne, si in suscepta semel doctrina perseveretis, ejus contagio plurimum sitis obfuturi, & qui bonæ vitæ multum ædificastis in Christo, dogmatis jam hujus magisterio plerosque magis vobis credulos in ruinam, quod absit, exitiumque præcipitetis. Etenim eo ipso tempore Hamelius præter alias laxitates simul cum Molinismo Philosophismum invexit, ut manifestum reddunt manuscripta quæ dictavit in I. 2. à die 13. Novembris 1585. usque ad 5. Augusti 1587. ubi *Quest.* 72. art. 5. Tractatus de distinctione

stinctione peccati mortalis à veniali habet sequentia: II. PARS.

Affertio 2. propria difformitas peccati mortalis consistit in eo quod per illud peccator plùs amat creaturam quàm Deum, & consequenter quasi relicto & contempto Deo, convertitur ad amorem creaturæ. *Et infra:*

Objicies 2. Fieri potest ut cognoscens aliquis homicidium esse malum & contra charitatem proximi, invincibiliter ignoret esse contrarium ultimo fini, non enim videtur usque adeò per se notum peccatum mortale esse contra Deum, quin possit aliquo usque ignorari, præsertim cùm videatur ipse Deus posse invincibiliter ignorari saltem ad breve tempus. Quo posito sequeretur talem hominem, si alium occideret, non peccare mortaliter, quod neque expressè, neque virtute avertitur à Deo, in quo tamen ratio peccati mortalis consistit: Consequens videtur absurdum: nam ad peccandum mortaliter sufficit transgredi legem naturæ cognitam & propriè agere contra charitatem proximi, i. quia alioquin omnes gentes, quæ Deum ignorant, & consequenter non habent hunc virtualem contemptum in suis actionibus malis, non peccarent mortaliter, neque etiam puniendi essent pœnâ æternâ, quæ propriè peccato mortali respondet.

Respondent communiter, quacumque ignorantia positâ, actum malum hoc ipso quo est contra rectam rationem in re gravi, necessariò habere conjunctam illam pravitatem, quæ est propria peccato mortali, quia, *inquiunt*, sequitur ex natura rei, ideòque nullâ ignorantia impediri potest. Sed contrà, nam videtur habere hæc responsio locum tantum in illa deordinatione ab ultimo fine, ut est circumstantia generalis, non autem de eo, quæ est peculiaris

C

circum-

II. PARS. circumstantia peccati mortalis. Idque probatur 1. Quia hæc difformitas peccati mortalis verè est specie distincta à malitia, quæ sumitur ex objecto. Ergo debet aliquo modo esse voluntaria, ut det speciem malitiæ actui humano: sed nullo modo potest esse voluntaria dum invincibiliter est ignorata, Ergo &c. 2. Ista conversio ad creaturam ut ad ultimum finem & aversio à Deo non est per expressam voluntatem, ut diximus, sed tantum interpretativè, Ergo ut addat novam malitiam, debet secundum moralem prudentiam imputari posse, sed ubi est invincibilis ignorantia, non potest quid prudenter imputari ad culpam; Ergo &c. 3. Qui reipsa faceret quod invincibiliter putaret esse peccatum veniale, cum tamen sit peccatum mortale, non incurreret malitiam peccati mortalis. Sed talis videtur esse dispositio operantis in casu posito; Ergo non contrahit malitiam peccati mortalis. Quare videtur dicendum, positâ tali ignorantia, actum illum habere totam malitiam, quam potest habere ex objecto cognito, non tamen illam quæ est propria peccati mortalis, nam gravitas materiæ circa quam quis peccat, sumitur in ordine ad ipsum finem ultimum quatenus scilicet homicidio v. g. gravius offenditur Deus per virtualem contemptum quam mendacio otioso v. g. Itaque moraliter facit ille quidem actum, quo finis ultimus graviter offendi potest, ut amicitia inter Deum & hominem dissolvatur, tamen in casu ignorantia invincibilis non gravius offendit, eodem ferè modo quo quis hominem ex simili ignorantia occidit, putans homicidium non esse peccatum mortale. Quare ad inconvenientia respondeo 1. esse inconveniens moraliter ponere talem ignorantiam, quia in paucissimis reperiri potest

falte

saltem per longum tempus, tamen, illâ positâ, concedo quod infertur, neque est inconueniens, & quod attinet ad pœnam tali peccato debitam, utrum videlicet futura esset æterna nec ne? Idem est iudicium, quod de peccato veniali conjuncto cum mortali, de quo infra: & fortè per se non esset æterna, quandoquidem actus ille non privat fine ultimo, nam per illum peccator non avertitur quasi ultimum finem contemnens. An verò per accidens possit esse æterna, dicemus inferiùs de pœna peccati. *Sed ibidem nîl speciale tractat circa hanc questionem.*

Ecce genuinum Philosophismum fatetur Hamelius, 1. In paucissimis ignorantiam Dei invincibilem reperiri posse per longum tempus, & proinde in multis reperiri posse per breve tempus, tantisper. 2. Illâ positâ, concedo, inquit, quod infertur, neque est inconueniens. Scilicet quòd homicidium commissum à laborante tali ignorantia non contrahat malitiam illam, quæ est propria peccati mortalis.

Notari hic meretur quod jubileus & secularis Philosophismi annus fuerit 1687 quo primum Eximius D. Hennebel thesi sua s. Historico-Theologica in fine Philosophismum jam maturum & jubilarem publicò timoratorum iudicio proposuit. Ex quo ulterius secuta sunt celebriores ejusdem Denuntiationes & damnatio.